

“Vanuit mijn passie en talent geef ik sturing aan mijn leven.”

 School zou een **expertisecentrum** moeten zijn waar je op een feestelijke manier leert omgaan met het **onvermijdelijke ongemak van leren en leven** – *Mark Mieras*

Koersplan De Rijzert, school voor praktijkonderwijs.

2022-2024

Ons koersplan geeft de richting aan die we de komende jaren gaan volgen. Dit beleid is richtinggevend en sturend. Het schrijft niet precies voor wat er moet gebeuren, maar het geeft aan welke kant De Rijzert in grote lijnen opgaat en welke ambities we hebben.

Het laatste strategisch beleidsplan had een looptijd tot en met 2020. In 2021 is er een wisseling geweest van directeur. De nieuwe directeur is gestart bij aanvang schooljaar 2021-2022. De basis voor dit nieuwe koersplan ligt in de gesprekken die door de voormalig directeur met het team zijn gevoerd. Hieruit zijn vier programmalijnen te halen.

In schooljaar 2021-2022 is er een verdieping aangebracht door samen met het team meer in te zoomen op vraagstukken die binnen de programmalijnen vallen met name de programmalijn 'goed onderwijs'. Daarna is de opbrengst hiervan besproken in de verschillende leerteams. Ook is er een enquête afgenomen onder leerlingen en onder ouders/verzorgers. De enquêtes bevatten vragen die betrekking hebben op de uitwerking van de teambijeenkomsten. De reacties van leerlingen en ouders bevestigen over het algemeen de gemeenschappelijke mening van het team vanuit de teambijeenkomsten.

Deze koers is dus bepaald met inbreng van het team, leerlingen en hun ouders/verzorgers. Daarnaast is er voor de totstandkoming van dit plan breder gekeken. Bestaande en nieuwe samenwerkingen (vmbo-scholen, (V)SO, MBO, collega-scholen voor praktijkonderwijs, stagebedrijven et cetera) zijn meegenomen evenals het koersplan van de sectorraad praktijkonderwijs en het nieuwe inspectiekader.

Verder hebben we ons natuurlijk te houden aan afspraken zoals:

- Sectorakkoord VO onderwijs

Hierin worden 7 ambities benoemd waaraan elke VO school zich heeft te houden. (1. Uitdagend onderwijs, 2. Eigentijdse voorzieningen, 3. Brede vorming, 4. Partnerschap in de regio, 5. Scholen als lerende organisatie, 6. Koppeling onderwijs- en personeelsontwikkeling, 7. Nieuwe verhoudingen in verantwoording en toezicht)

- Sectorraad Pro - Strategische visie 2018
- Eisen inspectie (zie bijlage 1 en bijlage 2)
- Eisen gesteld aan het praktijkonderwijs

Als we onze ambities in kaart brengen dan hebben deze in ieder geval te maken met:

- Organisatie
- Onderwijs
- Leerlingen
- Medewerkers

We hebben dit vertaald naar vier programmalijnen die we nader hebben uitgewerkt.

Onze missie: 'Vanuit mijn passie en talent geef ik sturing aan mijn leven' is de inspiratie en de basis voor dit koersplan.

- Programmalijn 1: De professionele (lerende) organisatie
- Programmalijn 2: Goed onderwijs
- Programmalijn 3: De ontwikkeling van de leerling
- Programmalijn 4: De professionele ontwikkeling van medewerkers

Een manier om te beginnen is een beeld te schetsen van de voor ons 'ideale school'. Dit door middel van het samen beantwoorden van de volgende verdiepende vragen:

- Wat is een ideaal rooster? (goed onderwijs)
- Wat is een ideaal vakaanbod? (goed onderwijs)
- Hoe ziet 'eigen regie van de leerling' eruit? (ontwikkeling van de leerling)
- Wat is het belangrijkste dat een leerling geleerd moet hebben als hij/zij de school verlaat? (ontwikkeling van de leerling)
- Wie zijn onze belangrijkste samenwerkingspartners? (professionele organisatie)
- Leren van elkaar: wat is dit voor jou? (professionele organisatie)
- Hoe kunnen we ons imago verbeteren/versterken? (professionele organisatie)
- Wat versta jij onder professionele ontwikkeling (professionele ontwikkeling medewerkers)
- Wat is de ideale situatie voor optimale professionele ontwikkeling (professionele ontwikkeling medewerkers)

De antwoorden op deze vragen zijn samengevoegd waardoor er inzicht is ontstaan in de gemeenschappelijke zienswijzen.

Door in kleiner verband hierover verder te spreken met de teamleden, is bekeken of er een duidelijke stip aan de horizon kan worden gezet: waar werken we naartoe?

Bekeken wordt of wat we nu doen voldoet aan die gezamenlijke ambitie of dat we een andere manier gaan inzetten om bepaalde doelen te behalen.

Om het team scherp te houden is het ook goed om het eindpunt (lopende dit koersplan) voor ogen te hebben. Hiervoor zijn in dit plan bij iedere programmalijn vragen opgesteld waarop we de komende jaren antwoord op willen geven.

Om tot antwoorden te komen op deze vragen zullen deze vragen continu centraal moeten staan. De kartrekkers van onze organisatie m.b.t. het primaire proces, de LC docenten, zullen hierin een belangrijke rol spelen.

In de jaarplannen van de komende jaren zal een verdere uitwerking komen van de vragen die we centraal zullen stellen om tot duidelijke antwoorden te komen. Zo werken we naar 2024 waarin we een nog duidelijker, leerlinggericht en gefundeerd onderwijsaanbod en organisatie zullen hebben neergezet.

De programmalijnen nader toegelicht en daarbij de opbrengst vanuit de teambijeenkomst in beeld.

Programmalijn 1: De professionele (of lerende) organisatie

De komende jaren staan de volgende richtlijnen centraal. Dit betekent dat we vanuit deze basis verder werken aan een 'professionelere (lerende) organisatie'.

- We werken met LB en LC docenten. LC docenten hebben een grotere verantwoordelijkheid vanuit een specifieke taak. Deze docenten zijn de coördinatoren op de volgende vlakken: onderwijsinhoud, kwaliteit, uitstroom, leerteams, innovatie en rooster.
- Schoolleiding heeft een coachende en faciliterende rol en bewaakt de koers.
- Binnen een professionele (lerende) organisatie vindt de ontwikkeling van leerlingen en medewerkers plaats en zijn we in staat om goed onderwijs te verzorgen.

Hieronder de opbrengst van de teambijeenkomst.

Wat versta jij onder 'leren van elkaar'?

Hoe kunnen we het imago van de school verbeteren/versterken?

Wie zijn onze belangrijkste samenwerkingspartners?

De volgende onderzoeksvragen zullen de komende jaren daarom centraal staan:

- Waarom doen we wat we op dit moment doen en wat gaan we (evt.) veranderen of aanpassen?
- Hoe zorgen we ervoor dat lesbezoeken niet meer zijn weg te denken binnen onze organisatie?
- Wat is er nodig om meer te 'durven' en dus ook te doen?
- Wat is er nodig voor het creëren van een basis van een open cultuur waarbij iedereen met elkaar kan samenwerken, elkaar op een respectvolle manier benadert en met elkaar communiceert?
- Hoe zetten we bedrijven nog beter in voor onze professionele doorontwikkeling?
- Hoe kunnen we intervisie nog steviger neerzetten binnen onze organisatie t.b.v. de professionele ontwikkeling van het individu?
- Hoe werken we als team samen naar het doel: de 'professionele familiecultuur'?
- Welke relevante theorie kunnen we gebruiken om meer vorm te geven aan onze professionele ontwikkeling als team (dit kan ook individueel).

Programmalijn 2: Goed onderwijs

De komende jaren staan de volgende richtlijnen centraal. Dit betekent dat we vanuit deze basis verder werken aan 'goed onderwijs' organisatie.

- Oog voor het individu en goed mentorschap (een positieve en authentieke band tussen docent en leerling) is de basis van ons onderwijs.
- We streven naar meer individueel maatwerk voor leerlingen binnen onze fasestructuur.
- Uitgangspunt voor alle lessen is onze missie: 'vanuit mijn passie en talent geef ik sturing aan mijn leven'.
- We laten ons bij iedere les leiden door onze opdracht: het bieden van onderwijs gericht op het gebied van wonen, werken, vrije tijd, goed burgerschap en LOB.
- Leren vanuit plezier (intrinsieke motivatie) is een uitgangspunt.
- De Passende Perspectieven (SLO) worden gebruikt als onderlegger voor ons aanbod.
- We blijven actief kijken naar de arbeidsmarkt en baankansen voor onze leerlingen en sluiten ons onderwijs hierop aan.
- We maken hierbij gebruik van het 'curriculaire spinnenweb' (Van den Akker, 2003)

De kern van een leerplan wordt doorgaans door de doelen en inhoud van het leren bepaald. Veranderingen in die kern vragen meestal ook om wijzigingen in andere leerplanonderdelen. Een verhelderende manier om dat te visualiseren is het zogenaamde curriculaire spinnenweb (Van den Akker, 2003).

Hieronder de opbrengst van de teambijeenkomst.

Wat is een ideaal vakaanbod?

Wat is een ideaal rooster?

De volgende onderzoeksvragen zullen de komende jaren daarom centraal staan:

- Waarom doen we wat we op dit moment doen en wat gaan we (evt.) veranderen of aanpassen?
- Wat is er nodig om meer maatwerk (keuzevrijheid) te kunnen realiseren voor een individuele leerling?
- Hoe richten we onze fasestructuur verder in zodat individueel maatwerk altijd mogelijk is?
- Hoe kunnen we structuur bieden en het rooster niet meer leidend laten zijn?
- Hoe kunnen we meer praktijk aanbieden (zonder dat de kosten stijgen)?
- Hoe borgen we de verbinding tussen het bedrijfsleven en ons aanbod?
- Welke relevante literatuur bevestigt ons in ons streven naar meer maatwerk en regie voor de leerling en kan ons helpen een verandering hierin te bewerkstelligen?

Programmalijn 3: De ontwikkeling van de leerling

De komende jaren staan de volgende richtlijnen centraal. Dit betekent dat we vanuit deze basis verder werken aan een 'de ontwikkeling van de leerling'.

- We maken gebruik van Presentis als volg -en registratiesysteem, met name ook laagdrempelig bruikbaar, gebruiksvriendelijk en inzichtelijk voor de leerling.
- De leerling stelt zelf persoonlijke doelen op (met evt. ondersteuning van de mentor).
- We gaan uit van competentiegericht onderwijs. Het curriculum is een middel, werken aan de competenties is het doel.
- De leerling heeft zoveel mogelijk eigen regie.
- We gaan uit van mogelijkheden. Passie en talent wordt aangewakkerd, gestimuleerd en verder ontwikkeld.

Hieronder de opbrengst van de teambijeenkomst.

Wat betekent 'eigen regie' van de leerling?

Wat is het belangrijkste dat een leerling geleerd moet hebben als hij/zij van school afgaat?

De volgende onderzoeksvragen zullen de komende jaren daarom centraal staan:

- Waarom doen we wat we op dit moment doen en wat gaan we (evt.) veranderen of aanpassen?
- Hoe brengen we de ontwikkeling van de leerling in kaart in Presentis?
- Hoe volgen we de ontwikkeling? Wat doen we met deze informatie?
- Wat verstaan we onder en betekenen 'eigen regie van de leerling', zelfstandigheid en zelfredzaamheid voor de manier van begeleiden door de mentor en docenten?
- Hoe krijgt de leerling ruimte voor het verder ontwikkelen van zijn/haar passie en/of talent?
- Hoe verhoudt zich dit tot 'gepersonaliseerd leren'?
- Welke leeromgeving is nodig om uit iedere leerling zijn/haar volledig potentieel te halen?
- Welke relevante literatuur kunnen we gebruiken om vast te stellen wat 'meer regie voor de leerling' precies betekent en kan ons helpen een verandering hierin te bewerkstelligen?

Programmalijn 4: De professionele ontwikkeling van medewerkers

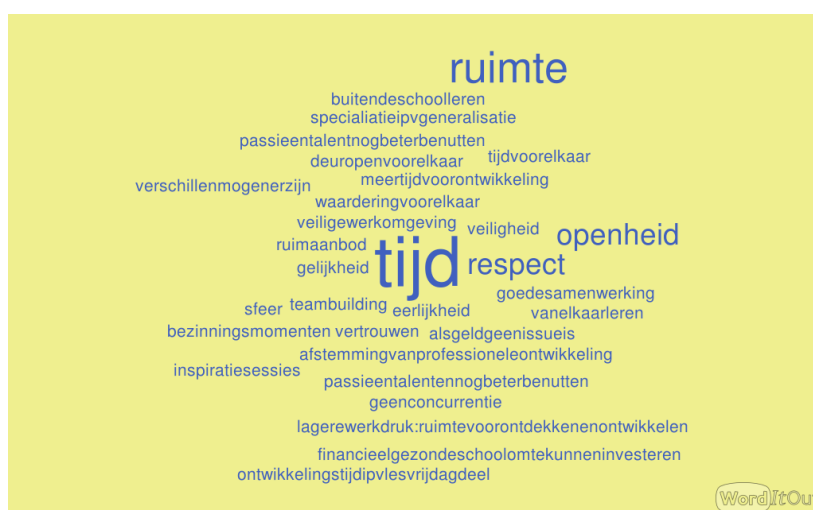
De komende jaren staan de volgende richtlijnen centraal. Dit betekent dat we vanuit deze basis verder werken aan een 'de professionele ontwikkeling van medewerkers'.

- We werken vanuit de principes van ons vernieuwde Strategisch Human Resource Management plan. Dit betekent dat 'een leven lang ontwikkelen' (verbinding tussen het schoolbeleid en de individuele ontwikkeling) en de 'eigen regie van de werknemer' het uitgangspunt zijn.
- De schoolleiding heeft een coachende, stimulerende en faciliterende rol.
- Om iedereen gelijk te behandelen zal er verschil moeten worden gemaakt.
- Intervisie en collegiale consultaties worden ingezet en ingepland.

Wat versta jij onder professionele ontwikkeling?

Wat is de ideale situatie voor optimale professionele ontwikkeling?

De volgende onderzoeksvragen zullen de komende jaren daarom centraal staan:

- Waarom doen we wat we op dit moment doen en wat gaan we (evt.) veranderen of aanpassen?
- Wat is er nodig om iedere werknemer de regie m.b.t. de eigen (door)ontwikkeling te nemen?
- Wat is er nodig om uit iedere werknemer zijn/haar volledig potentieel te halen?
- Wat verstaan we onder ruimte voor iedere werknemer?
- Hoe voorkomen we 'blinde vlekken' doordat medewerkers een lange tijd (jaren) hetzelfde werk doen?
- Welke relevante literatuur kunnen we gebruiken ter stimulans van de individuele ontwikkeling?

Bijlage 1

Onderzoekskader inspectie in kaart gebracht door OQ onderwijsadvies.

Praktijkonderwijs op weg naar 2025

BASISKWALITEIT:

1. Visie en missie

- Uitgangspunten en ambities

2. LOB

- Loopbaancompetenties
- LOB activiteiten
- Organisatie LOB: les – thema – project – geïntegreerd

3. Aanbod

- Wonen, werken, vrije tijdsbesteding, burgerschap
- AVO en praktijkvakken
- Digitale geletterdheid

4. Doel- en opbrengstgericht werken

- OPP en uitstroomprofielen
- Leerlijnen en opbrengsten
- Analyseren van de (ononderbroken) ontwikkeling

5. De goede les

- Doelgericht onderwijs: instructie, differentiatie, feedback, lesevaluatie
- Competentie, autonomie, relatie.
- Vastgesteld schoolbeleid, zichtbaar in de les

6. Onderwijsresultaten

- Ambitieuze
- Resultaten en sociaal maatschappelijke competenties
- Kwaliteitsbeleid

7. Schoolklimaat

- Oefenplaats voor sociaal maatschappelijke competenties
- Actief burgerschap en sociale cohesie
- Aansluiten op leerlingenpopulatie en leefwereld

8. Kwaliteitszorg

- School- en jaarplan met ambitieuze doelen
- Planmatig en doelgericht handelen
- Eigenaarschap team
- Professionele cultuur

AMBITIE:

1. Executieve functies

- Leren leren
- Zelfregie & zelfsturing
- Plannen, uitvoeren, evalueren en reflecteren

2. Gepersonaliseerd leren

- Persoonlijke doelen
- Persoonlijke onderwijsarrangementen
- Leerling aan zet: levend IOP

3. Leren & werken in de echte wereld

- PSO->stage->arbeid
- Leren in en met bedrijven
- Leren en werken in de samenleving
- 100% buiten de school

4. Eigenaarschap team

- Samenwerkende teams
- Zelfverantwoordelijke teams
- Onderwijsontwikkeling en/of -uitvoering

- Een nadruk op het bieden van een aanbod gericht op loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB). Dit gaat over het vormgeven van loopbaanontwikkeling door en met leerlingen. Daarbij staat een oriëntatie op een toekomstig beroep of een toekomstige opleiding centraal door middel van reflectie op het eigen handelen en reflectie op ervaringen. Hier zit voor PrO een mooie koppeling met de al bestaande coachcyclus.
- Meer aandacht voor burgerschapsonderwijs. Hierbij ligt de focus op het bevorderen van actief burgerschap en sociale cohesie op doelgerichte en samenhangende wijze. Dat omvat onder meer regelmatig monitoren van de ontwikkeling van burgerschapscompetenties, om het onderwijs af te stemmen op de actuele leerbehoefte van leerlingen.
- Een nog grotere focus op de analyse van ontwikkeling/voortgang van zowel leerlingen als de school als geheel. Dit gaat over de vraag: worden er op het niveau van de leerling als van de school doelen gesteld en gaat de school hier vervolgens planmatig/cyclisch mee te werk? Op het niveau van de leerling gaat het over doelgericht onderwijs passend bij het uitstroomprofiel van de leerling. Is er sprake van doelgericht onderwijs en ontwikkeling conform verwachting, vindt naar aanleiding daarvan een analyse van de resultaten plaats en leidt dit tot vervolgcacties op individueel en/of groepsniveau?
- Op schoolniveau is de resultaatindicator 'sociaal maatschappelijke competenties' niet langer een eigen aspect van kwaliteit, maar onderdeel geworden van de wettelijke basiskwaliteit. Bij dit onderdeel heeft de school ambitieuze verwachtingen over het niveau dat de leerlingen voor de sociale en maatschappelijke competenties kunnen bereiken. Hierbij onderbouwt de school welke resultaten ze op dit gebied wil bereiken. De resultaten worden op een betrouwbare en inzichtelijke manier in kaart gebracht. Hier is sprake van doelgericht en planmatig werken op schoolniveau.
- Het behalen van een schooldiploma. Er is een reglement opgesteld (door bestuur vastgesteld) waarin is opgenomen op basis waarvan leerlingen hiervoor in aanmerking komen. Leerlingen ontvangen een schooldiploma inclusief een portfolio met behaalde resultaten.
- In tegenstelling tot het vorige schoolplan is nu ook basiskwaliteit omschreven ten aanzien van het schoolklimaat. Aandacht voor de school als oefenplaats die leerlingen ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale en

maatschappelijke competenties. En afstemming van de aanpak/het aanbod van de school op de leerlingpopulatie en de leefwereld van leerlingen.

- *Ten slotte een gerichte focus op (het stelsel van) kwaliteitszorg. De schoolleiding vertaalt de visie, ambities en doelen in onderwijskundig beleid en stuurt op het behalen van de beoogde resultaten. Hierbij beschrijft de schoolleiding op welke manier ze zorgt voor het realiseren, borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit, wat de rol van het team hierbij is (eigenaarschap!) en hoe ze de naleving van wettelijke eisen realiseert. Dit allemaal op basis van toetsbare doelen.*

Bijlage 2

Kwaliteitsgebieden en standaarden onderzoekskader 2021 Inspectie van het onderwijs.

OP1. Aanbod Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en de samenleving.
Basiskwaliteit De school bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs en de samenleving. Zij biedt een breed en op de kerndoelen ¹⁸ gebaseerd aanbod dat ook de referentieniveaus taal en rekenen omvat. Het aanbod is dekkend voor examenprogramma's. Onder aanbod verstaan we alle lesinhouden, ook die digitaal zijn of online aangeboden worden. Het aanbod van de school is afgestemd op de leerlingenpopulatie en sluit aan bij het (taal)niveau en de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Het aanbod wordt waar nodig gedurende de schoolloopbaan verdiept en verbreed, zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. Het aanbod is doelgericht, samenhangend en herkenbaar. Bovendien heeft de school de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren verdeeld. Het aanbod draagt bij aan het bijbrengen van respect voor en kennis van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en aan het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die leerlingen in staat stellen deel uit te maken en bij te dragen aan de pluriforme, democratische samenleving. Het aanbod omvat mede activiteiten voor loopbaanoriëntatie en -begeleiding. Stages kunnen, met name in het vmbo, onderdeel uitmaken van het aanbod. Wanneer een school stages aanbiedt, zorgt ze ervoor dat de inhoud en vormgeving van de stage bijdraagt aan de voorbereiding van de leerling op het vervolgonderwijs en de samenleving.
OP2. Zicht op ontwikkeling en begeleiding De school volgt de ontwikkeling van de leerlingen en biedt waar nodig passende begeleiding en extra ondersteuning.
Basiskwaliteit De school verzamelt vanaf binnenkomst systematisch informatie over de kennis en vaardigheden van leerlingen op alle voor het onderwijs belangrijke domeinen. Het verzamelen van (toets)informatie gebeurt systematisch en zorgvuldig. De school vergelijkt de informatie met de verwachte ontwikkeling van de leerling. Dit maakt het mogelijk om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen als individuele leerlingen. Het stelt de school in staat zorg te dragen voor de ontwikkeling en begeleiding van de leerling. De school waarborgt daarmee voor leerlingen de ononderbroken ontwikkeling en voortgang daarin en heeft daarbij oog voor de bevordering van gelijke kansen. De school informeert ouders regelmatig over de ontwikkeling en vorderingen van hun kind. Wanneer individuele of groepen leerlingen niet genoeg lijken te profiteren van het onderwijs, analyseert de school waar de ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. Vervolgens bepaalt zij wat er nodig is om op eventuele achterstanden of voorsprongen in de ontwikkeling van leerlingen in te spelen. De school biedt de begeleiding vervolgens gestructureerd aan. Waar nodig betreft de school het samenwerkingsverband, de gemeente en zorginstanties bij de begeleiding van de leerlingen. De leerlingen krijgen daarmee de begeleiding die zij nodig hebben om het onderwijsprogramma beter te kunnen doorlopen. De school besteedt op een structurele en herkenbare manier aandacht aan het bestrijden van (taal)achterstanden. De school heeft in het schoolondersteuningsprofiel vastgelegd wat zij onder extra ondersteuning verstaat en welke voorzieningen de school kan bieden. Voor de leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben, legt de school in het ontwikkelingsperspectief vast hoe zij het onderwijs afstemt op de behoefte van de leerling en registreert het ontwikkelingsperspectief in BRON. De school Onderzoekskader 2021 voortgezet onderwijs – Geldig per 1 augustus 2021 32 voert de geplande ondersteuning uit. De inhoud en uitvoering van dit plan wordt minimaal eenmaal per schooljaar met de ouders geëvalueerd. De school vervult de zorgplicht passend onderwijs. Wanneer de school de extra ondersteuning voor

een leerling niet kan bieden, zoekt de school in samenwerking met ouders en zo nodig het samenwerkingsverband een passende onderwijsplek.

OP3. Pedagogisch-didactisch handelen

Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat om te leren en zich te ontwikkelen.

Basiskwaliteit

De pedagogisch-didactische visie van de school is zichtbaar in het dagelijks handelen van de leraren. De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van informatie die zij over leerlingen Onderzoekskader 2021 voortgezet onderwijs – Geldig per 1 augustus 2021 33 hebben. Zij maken pedagogische en didactische keuzes en stemmen daarbij het niveau van hun onderwijs af op het beoogde eindniveau van de leerlingen. De leerstof omvat kennis, vaardigheden en attitudes en wordt in een logische opbouw aangeboden. De leraren creëren een pedagogisch en didactisch passend en stimulerend leerklimaat, waardoor leerlingen actief en betrokken zijn. Met geschikte opdrachten en heldere uitleg structureren de leraren het onderwijsaanbod zo dat de leerlingen zich het leerstofaanbod eigen kunnen maken. Leraren hebben hoge verwachtingen van leerlingen en geven leerlingen feedback op hun leerproces. De leraren stemmen de instructies, begeleiding, opdrachten en onderwijstijd doelgericht af op de onderwijsbehoeften van groepen en individuele leerlingen, inclusief op de sociale en maatschappelijke competenties. De afstemming is zowel gericht op (pedagogische) ondersteuning als op uitdaging, afhankelijk van de onderwijsbehoeften van leerlingen.

OP4. Onderwijstijd

De leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het aanbod eigen te maken.

Basiskwaliteit

De school biedt een programma aan dat voldoet aan de wettelijk verplichte onderwijstijd. De school stelt daartoe, met instemming van de medezeggenschapsraad, vast welke activiteiten onder de onderwijstijd vallen. De school plant de onderwijsactiviteiten weloverwogen over het schooljaar en deze worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van bevoegde leraren. De school verdeelt de tijd zo over de vakken dat leerlingen in staat zijn het verplichte onderwijsprogramma tot zich te nemen. De school heeft beleid om ongeoorloofd verzuim en voortijdig schoolverlaten van leerlingen tegen te gaan, zodat ook op leerlingniveau gestreefd wordt de onderwijstijd te behalen. De school maakt, zo nodig, volgens de wettelijke voorschriften gebruik van de mogelijkheden om, in het belang van de individuele leerling, af te wijken van de verplichte onderwijstijd en/of van de mogelijkheid om een leerling een deel van de onderwijstijd door te laten brengen op een andere school.

OP6. Afsluiting

De afsluiting van het onderwijs verloopt zorgvuldig.

Basiskwaliteit

De school zorgt ervoor dat alle leerlingen goed worden voorbereid op de afsluiting van het onderwijs. [Een onafhankelijke en deskundige examencommissie borgt de kwaliteit van de toetsing en de examinering.] De school heeft een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en een examenreglement, die beide voldoen aan de eisen van de wetgeving. Met deze documenten maakt de school tijdig aan leerlingen en ouders duidelijk hoe het schoolexamen en het centraal examen georganiseerd zijn, welke regels daarbij gelden en welke maatregelen de school hanteert bij leerlingen die zich niet aan de regels houden. Ook moet duidelijk zijn welke examens leerlingen op welke manier kunnen herkansen, welke stof wanneer wordt geëxamineerd, hoe het examen meeweegt en welke vrijstellingen gelden. De examinering verloopt volgens het PTA en het examenreglement.

VS1. Veiligheid**De school zorgt voor een veilige omgeving voor leerlingen.****Basiskwaliteit**

De school zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen op school gedurende de schooldag. Een school is veilig als de sociale, fysieke en psychische veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dit blijkt onder andere uit de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen op school. De school monitort dit ten minste jaarlijks met een gestandaardiseerd instrument. De school heeft een veiligheidsbeleid beschreven dat bestaat uit een samenhangende set van maatregelen. Het beleid is gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren en evalueren van incidenten, en de school voert dat beleid ook uit. Als de uitkomsten van de monitoring daartoe aanleiding geven, treft de school maatregelen om de situatie te verbeteren. De school voorkomt, zoveel als mogelijk, (digitaal)pesten, agressie en geweld in elke vorm en treedt zo nodig snel en adequaat op. Dat geldt ook bij uitingen die strijdig zijn met basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals discriminatie en onverdraagzaamheid. De school heeft een persoon aangesteld die voor ouders en leerlingen het aanspreekpunt is in geval van pesten en die het beleid tegen pesten coördineert. De school hanteert de meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling. Daarnaast komt de school de verplichtingen na rond het melden, overleggen en aangifte doen van zedenmisdrijven.

VS2. Schoolklimaat**De school heeft een schoolklimaat dat bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.****Basiskwaliteit**

De school bereidt de leerlingen voor op het leven in de maatschappij. Zij creëert daarvoor een oefenplaats die leerlingen ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties. In de school doen leerlingen ervaring op met de omgang met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de pluriforme samenleving. Het bestuur ziet erop toe dat de school zorg draagt voor een schoolklimaat dat in overeenstemming is met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en bijdraagt aan de bevordering daarvan. Het personeel van de school is in zijn gedrag een voorbeeld voor de leerlingen: personeelsleden leven de basiswaarden zichtbaar na. De school stemt aanpak en aanbod af op de leerlingenpopulatie van de school en de leefwereld van de leerlingen. Ook signaleert en corrigeert de school uitingen van leerlingen die met de basiswaarden in strijd zijn.

OR1. Resultaten**De school behaalt met haar leerlingen leerresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.****Basiskwaliteit**

De leerresultaten liggen op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht. Dit betekent dat de gemiddelde eindexamenresultaten en de doorstroom in de bovenbouw op of boven de normering liggen die daarvoor geldt. Bovendien behalen leerlingen in de onderbouw minimaal het opleidingsniveau dat overeenkomt met hun basisschooladvies en lopen zij gedurende hun schoolloopbaan weinig vertraging op.

OR2. Sociale en maatschappelijke competenties**De leerlingen behalen sociale en maatschappelijke competenties op het niveau dat ten minste in overeenstemming is met de verwachtingen van het vervolgonderwijs en de maatschappij.****Basiskwaliteit**

De school heeft een goed beeld van de kenmerken van haar leerlingenpopulatie en heeft ambitieuze verwachtingen over het niveau dat de leerlingen voor de sociale en maatschappelijke competenties kunnen bereiken. Ze neemt de aansluiting op het vervolgonderwijs en de maatschappij als uitgangspunt voor de competenties voor leerlingen. De school onderbouwt welke resultaten ze op dit gebied wil bereiken. De school brengt de resultaten op een betrouwbare en inzichtelijke manier in kaart. De school spant zich zichtbaar in om ervoor te zorgen dat leerlingen

die de school verlaten daaraan voldoen. Daarmee laat de school zien dat zij haar doelstellingen voor deze competenties behaald heeft.

SKA1. Visie, ambities en doelen

De school heeft een gedragen visie op goed onderwijs, heeft daarvoor ambities en doelen en stuurt op het behalen daarvan.

Basiskwaliteit

De school heeft, als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg, een gedragen visie, ambities en doelen gericht op goed onderwijs die ervoor zorgen dat leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. De schoolleiding vertaalt haar visie, ambities en doelen in onderwijskundig beleid en stuurt daarop om de beoogde resultaten te behalen. De schoolleiding beschrijft op welke manier ze zorgt voor het realiseren, borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit en hoe ze de naleving van de wettelijke eisen realiseert. De schoolleiding sluit met haar visie, ambities en doelen aan op die van haar bestuur en op de kenmerken van de leerlingenpopulatie van de school. Dit doet zij onder meer door aan te geven hoe ze rekening houdt met (taal)achterstanden, de wettelijke opdracht tot bevordering van burgerschap en specifieke leerbehoeften om bij te dragen aan gelijke kansen voor alle leerlingen. Resultaten van eerdere evaluaties, interne en externe dialoog zijn zichtbaar in de doelen voor het onderwijskundig beleid. De schoolleiding richt de voorwaarden in om de onderwijskundige ambities en doelen te bereiken, waaronder het personeelsbeleid en de organisatie van het onderwijs. Daarbij is de interne verantwoordelijkheidsverdeling duidelijk.

SKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

De school realiseert de doelen voor goed onderwijs, bevordert een kwaliteitscultuur, zorgt voor randvoorwaarden en stuurt, waar nodig, tussentijds bij.

Basiskwaliteit

De school realiseert de doelen voor goed onderwijs, die voortkomen uit haar visie en ambities. De schoolleiding zorgt daartoe voor een professionele en veilige leer- en verbetercultuur in de school. Binnen deze kwaliteitscultuur geven schoolleiding en het (bevoegd) onderwijspersoneel samen uitvoering aan het stelsel van kwaliteitszorg, zodat de school als geheel gericht werkt aan het bereiken van de onderwijskundige doelen. Waar nodig stuurt de schoolleiding tussentijds bij. De schoolleiding zorgt ervoor dat de deskundigheidsbevordering van het personeel binnen de gestelde doelen gestalte krijgt. Leraren(teams) oefenen daarbij de eigen verantwoordelijkheid bij het inrichten van hun onderwijs uit. De schoolleiding toont in haar sturing onderwijskundig leiderschap en zorgt voor een gerichte inzet van middelen om gestelde doelen te realiseren. De school geeft uitvoering aan het schoolondersteuningsprofiel. Zij werkt samen met andere scholen, het samenwerkingsverband en andere organisaties, zodat geen leerling tussen wal en schip valt.

SKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

De school evalueert en analyseert systematisch of zij de doelen realiseert en verantwoordt zich daarover. Ze stelt, wanneer nodig, het schoolbeleid bij en betreft interne en externe belanghebbenden in een goed functionerende dialoog.

Basiskwaliteit

De schoolleiding evalueert, analyseert en beoordeelt als onderdeel van het stelsel van kwaliteitszorg in hoeverre de doelen en het beleid worden gerealiseerd en informeert het bestuur daarover. Zij haalt intern en extern actief informatie op om zicht te krijgen op de uitvoering, de resultaten van het onderwijs voor de leerlingen en mogelijke kansen en bedreigingen voor de verdere ontwikkeling van het onderwijs. Voor een goede overdracht en om zicht te houden op het vervolgsucces van haar leerlingen, onderhoudt de school contact met de scholen/instellingen waar deze naartoe uitstromen. De schoolleiding organiseert tegenspraak. Daarvoor gaat zij actief een dialoog aan met in ieder geval ouders, personeel, de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad ((G)MR) en, wanneer van toepassing, leerlingen, gemeenten en/of (regionale)werkgevers. De school informeert belanghebbenden minimaal jaarlijks op toegankelijke manier over haar doelen en werkwijze, en over de resultaten die zij heeft behaald. De

schoolleiding analyseert en beoordeelt de uitkomsten van de evaluatie en verwerkt deze wanneer nodig in het (verbeter)beleid, zodat dit bijdraagt aan ontwikkeling en verbetering van het onderwijs. Daarnaast gebruikt de school de uitkomsten van de evaluatie om de sturing te verbeteren. Zij maakt daarbij duidelijk welk effect de inbreng van belanghebbenden heeft op het borgen en bijstellen van het schoolbeleid.